

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

НУБіП України

Станіслав НІКОЛАЄНКО

2024 р.

**ПРОГРАМА СПІВБЕСІДИ
з української мови**

для вступників на освітньо-професійні програми підготовки
здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Голова предметної екзаменаційної комісії

Тетяна СЕМАШКО

Київ – 2024

Тестове завдання (співбесіда) для вступу на програму підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти складається з 30 запитань з української мови. За характером формування відповідей використовуються завдання закритої та відкритої форм. Завдання закритої форми представлені запитаннями, що потребують обрання однієї або кількох відповідей із запропонованого набору варіантів, вибору відповідності або їхньої послідовності. Відкритими є запитання, в яких необхідно коротко відповісти на поставлене питання.

ПЕРЕЛІК РОЗДІЛІВ ТА ЇХ ТЕМ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА СПІВБЕСІДУ

1. Фонетика. Графіка. Орфоепія. Орфографія.

Алфавіт. Наголос. Основні випадки уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних. Основні випадки чергування *у-в, і-й*. Правопис літер, що позначають ненаголошені голосні [e], [u], [o] в коренях слів. Сполучення *йо,ьо*. Правила вживання м'якого знака. Правила вживання апострофа. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних і збігу однакових приголосних звуків. Правопис префіксів і суфіксів. Найпоширеніші випадки чергування приголосних звуків. Правопис великої літери. Лапки у власних назвах. Написання слів іншомовного походження. Основні правила переносу слів з рядка в рядок. Написання складних слів разом і через дефіс. Правопис складноскорочених слів. Правопис відмінкових закінчень іменників, прикметників. Правопис *н* та *nn* у прикметниках і дієприкметниках, *не* з різними частинами мови.

2. Лексикологія. Фразеологія

Лексичне значення слова. Багатозначні й однозначні слова. Пряме та переносне значення слова. Омоніми. Синоніми. Антоніми. Лексика української мови за походженням. Власне українська лексика. Лексичні запозичення з інших мов. Загальноживані слова. Професійна, діалектна, розмовна лексика. Терміни. Застарілі й нові слова (неологізми). Нейтральна й емоційно забарвлена лексика. Поняття про фразеологізми.

3. Будова слова. Словотвір

Будова слова. Спільнокореневі слова й форми того самого слова.

4. Морфологія.

4.1. Іменник

Іменник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Іменники власні та загальні, істоти й неістоти. Рід іменників: чоловічий, жіночий, середній. Число іменників. Відмінювання іменників. Невідмінювані іменники в українській мові. Написання й відмінювання чоловічих і жіночих імен по батькові. Кличний відмінок.

4.2. Прикметник

Прикметник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Відмінювання прикметників. Ступені порівняння якісних прикметників: вищий і найвищий, способи їх творення (проста й складена форми). Зміни приголосних при творенні ступенів порівняння прикметників.

4.3. Числівник

Числівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Типи відмінювання кількісних числівників. Порядкові числівники, особливості їх відмінювання. Особливості правопису числівників. Узгодження числівників з іменниками. Уживання числівників для позначення часу і дат.

4.4. Займенник

Займенник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Відмінювання займенників. Творення й правопис неозначених і заперечних займенників.

4.5. Дієслово

Дієслово як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Форми дієслова: дієвідмінювані, відмінювані (дієприкметник) і незмінні (інфінітив, дієприслівник, форми на *-но*, *-то*). Безособові дієслова. Способи дієслова: дійсний, умовний, наказовий. Творення форм умовного та наказового способів дієслів. Особові закінчення дієслів I та II дієвідміни. Чергування приголосних в особових формах дієслів теперішнього та майбутнього часу.

Дієприкметник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні та пасивні дієприкметники. Творення активних і пасивних дієприкметників теперішнього й минулого часу. Дієприкметниковий зворот. Безособові форми на *-но*, *-то*.

Дієприслівник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприслівниковий зворот.

4.6. Прислівник

Прислівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Ступені порівняння прислівників: вищий і найвищий. Зміни приголосних при творенні прислівників вищого та найвищого ступенів. Правопис прислівників на *-о*, *-е*, утворених від прикметників і дієприкметників. Написання разом, окремо й через дефіс прислівників і сполучень прислівникового типу.

4.7. Службові частини мови

Прийменник як службова частина мови. Зв'язок прийменника з непрямыми відмінками іменника. Правопис прийменників.

Сполучник як службова частина мови. Групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю: сурядні й підрядні. Групи сполучників за вживанням (одиночні, парні, повторювані) та за будовою (прості, складні, складені). Правопис сполучників. Розрізнення сполучників та інших співзвучних частин мови.

Частка як службова частина мови. Правопис часток.

4.8. Вигук. Вигук як частина мови. Правопис вигуків.

5. Синтаксис.

5.1. Словосполучення

Словосполучення й речення як основні одиниці синтаксису. Підрядний і сурядний зв'язок між словами й частинами складного речення.

5.2. Речення

Речення як основна синтаксична одиниця. Граматична основа речення. Порядок слів у реченні. Види речень за метою висловлювання (розповідні, питальні й спонукальні); за емоційним забарвленням (окличні й неокличні); за будовою (прості й складні); за складом граматичної основи (двоскладні й односкладні); за наявністю чи відсутністю другорядних членів (непоширені й поширені); за наявністю необхідних членів речення (повні й неповні); за наявністю чи відсутністю ускладнювальних засобів (однорідних членів речення, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення, звертань).

5.2.1. Просте двоскладне речення

Підмет і присудок як головні члени двоскладного речення. Зв'язок між підметом і присудком.

5.2.2. Другорядні члени речення у двоскладному й односкладному реченні

Означення. Прикладка як різновид означення. Додаток. Обставини. Порівняльний зворот.

5.2.3. Односкладні речення

Граматична основа односкладного речення. Типи односкладних речень за способом вираження та значенням головного члена: односкладні речення з головним членом у формі присудка (означено-особові, неозначено-особові, узагальнено-особові, безособові) та односкладні речення з головним членом у формі підмета (називні).

5.2.4. Просте ускладнене речення

Речення з однорідними членами. Узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами. Речення зі звертанням. Речення зі вставними словами, словосполученнями, реченнями, їх значення. Речення з відокремленими членами. Відокремлені означення, прикладки - непоширені й поширені. Відокремлені додатки, обставини. Відокремлені уточнювальні члени речення. Розділові знаки в ускладненому реченні.

5.2.5. Складне речення

Типи складних речень за способом зв'язку їх частин: сполучникові й безсполучникові. Сурядний і підрядний зв'язок між частинами складного речення.

5.2.5.1. Складносурядне речення

Єднальні, протиставні та розділові сполучники в складносурядному реченні. Смилові зв'язки між частинами складносурядного речення. Розділові знаки в складносурядному реченні.

5.2.5.2. Складнопідрядне речення

Складнопідрядне речення, його будова. Головна й підрядна частини. Підрядні сполучники й сполучні слова як засоби зв'язку у складнопідрядному реченні. Основні види підрядних речень: означальні, з'ясувальні, обставинні (місця, часу, способу дії та ступеня, порівняльні, причини, наслідкові, мети, умовні, допустові). Складнопідрядні речення з кількома підрядними, розділові знаки в них.

5.2.5.3. Безсполучникове складне речення

Безсполучникове складне речення. Розділові знаки в безсполучниковому складному реченні.

5.2.5.4. Складні речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку

Складне речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку, розділові знаки в ньому.

5.3. Способи відтворення чужого мовлення

Пряма й непряма мова. Заміна прямої мови непрямою. Цитата як різновид прямої мови. Діалог. Розділові знаки в конструкціях із прямою мовою, цитатою та діалогом.

6. Стилїстика

Стилї мовлення (розмовний, науковий, художній, офіційно-діловий, публіцистичний), їх основні ознаки, функції.

7. Розвиток мовлення

Види мовленнєвої діяльності; адресант і адресат мовлення; монологічне й діалогічне мовлення; усне й писемне мовлення. Тема й основна думка висловлення. Вимоги до мовлення (змістовність, логічна послідовність, багатство, точність, виразність, доречність, правильність). Основні ознаки тексту: зв'язність, комунікативність, членованість, інформативність. Зміст і будова тексту, поділ тексту на абзаци, мікротеми. Способи зв'язку речень у тексті. Тексти різних стилів, типів, жанрів мовлення.

ПРИКЛАД ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ

Частина 1 (Базовий рівень: 15 завдань з вибором однієї правильної відповіді)

1. Апостроф на місці пропуску треба писати в усіх словах рядка:

- А з..юрмиться, Лук..ян, цв..ях
- Б тьм..яний, арф..яр, дит..ясла
- В між..ярусний, від..ємний, б..ю
- Г р..юмсати, з..їсти, миш...як

2. Подвоєні літери треба писати в усіх словах рядка:

- А радіст..ю, нездолан..ий, зіл..я
- Б зван..я, жовч..ю, розрізан..ий
- В завдан..я, велич..ю, старан..о
- Г зроблен..ий, забут..я, с..авець

3. Літеру **и** треба писати на місці обох пропусків у рядку:

- А Пр..дніпровська залізниця, пр..вабливі ціни
- Б пр..зупинити виробництво, пр..чудовий зразок
- В пр..бічники реформ, пр..зирливе ставлення
- Г виконати пр..погано, подарунковий пр..мірник

Частина 2 (Середній рівень: 10 завдань на встановлення відповідності)

1. Доберіть замість пропусків слова:

Речення	Пропущене слово
1 Замість паспорта можна подати ... про народження.	А свідоцтво
2 Це було натхненне й поетичне ... в коханні.	Б свідчення
3 На вході чергові обов'язково перевіряють ... особи.	В освідчення
4 Лейтенант уважно занотував ... очевидця події.	Г засвідчення
	Д посвідчення

2. З'ясуйте вид поданих простих речень

Вид речення	Приклад
1 означено-особове	А Задзвонили у Констанці рано в усі дзвони.
2 неозначено-особове	Б Учи дітей не страшкою, а ласкою.
3 узагальнено-особове	В Із можливого в чудесне перекинуто мости.
4 безособове	Г Вечірнє сонце, дякую за день!
	Д Яка орда нам гідність потоптала?

20. Доберіть приклад до кожного випадку вживання розділового знака на місці крапок.

Розділовий знак	Приклад
1 кома	А Знаю я ... моє ім'я не згасне на прийдешнім сонячнім путі.
2 двокрапка	Б Це просто день, що врубється в простір ... Сергій Жадан ....
3 тире	В Ось ранок ... синім возом ... їде ... і сонця сніп в село везе.
4 дужки	Г Вдихати вітер Батьківщини ... найвище щастя на землі.
	Д І сонце падало за тьмяним морем трав ... на землю маки кинувши червоні.

Частина 3 (5 завдань відкритої форми з розгорнутою відповіддю)

1. Доберіть пароніми до слів *професійний, показник, національний* і запишіть їх.
2. Утворіть прикметники від іменників *Калуга, Меджибіж, Прага* і запишіть їх.
3. Поставте іменники *підручник, туман, берег* у родовому відмінку однини і запишіть їх.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

Підручники

1. Авраменко О.М. Українська мова (рівень стандарту): підручник для 11 класу. Київ: Грамота, 2019. 208 с.
2. Ворон А.А., Солопенко В.А. Українська мова (профільний рівень): підручник для 11 класу. Київ: Освіта, 2019. 273 с.
3. Голуб Н.Б., Горошкіна О.М., Новосьолова В.І. Українська мова (рівень стандарту): підручник для 11 класу. Київ: Педагогічна думка, 2019. 232 с.
4. Глазова О.П. Українська мова (рівень стандарту): підручник для 11 класу. Харків: Ранок, 2019. 224 с.
5. Заболотний О.В., Заболотний В.В. Українська мова (рівень стандарту): підручник для 11 класу. Київ: Генеза, 2019. 240 с.

Посібники

6. Авраменко О.М., Блажко М.Б. Українська мова та література: Довідник. Завдання в тестовій формі. І частина. ЗНО 2021. Київ: Грамота, 2020. 496 с.
7. Павлів І.В. Готуємося до ЗНО: тестові завдання з української мови. 3-тє вид., виправл. і доп. Київ: Дивослово, 2020. 208 с.
8. Колоїз Ж. В., Березовська-Савчук Н. А. Українська мова професійного спілкування в аспекті теорії стилів та культури мовлення : практикум / за ред. проф. Колоїз Ж. В. Кривий Ріг : ФОП Маринченко С. В., 2019. 131 с.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
відповідей вступника на тестові завдання
для вступу на програми підготовки
здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Оцінювання знань вступників на вступних випробуваннях здійснюється за шкалою від **0 до 200 балів**.

Кожне тестове завдання складається із 30 питань, які за ступенем складності поділені на три частини:

У **частині 1** (базовий рівень) пропонується всього 15 завдань з вибором однієї правильної відповіді. За правильне розв'язання кожного завдання вступник отримує **4 бали**. Відповідно за правильне розв'язання усіх завдань частини 1 вступник отримує 60 балів.

У **частині 2** (середній рівень) пропонується 10 завдань: тестові завдання із декількома правильними відповідями, на встановлення відповідності або правильної послідовності, запис пропущеного поняття або формули. Залежно від правильності та повноти наданої відповіді вступник може отримати **2, 4, 6, 8 балів**. Максимальна кількість балів за правильне вирішення завдань частини 2 становить 80 балів.

У **частині 3** (високий рівень) пропонується 5 завдань у відкритій формі з розгорнутою відповіддю, за кожен правильну відповідь вступник отримує **12 балів**. За завдання частини 3 вступник максимально отримує 60 балів.

Відсутність відповіді або неправильна відповідь оцінюється в 0 балів.

Максимальна кількість тестових балів, яку можна набрати, правильно виконавши всі завдання тестової роботи – 200 балів.

Предметна атестаційна комісія оцінює роботу за загальною сумою балів, набраних вступником за результатами тестування, яка може знаходитись у межах від 0 до 200 балів, а мінімальна кількість балів для подальшої участі у конкурсному відборі повинна складати 124 бали.

Час виконання тестових завдань становить 180 хвилин.

Голова предметної екзаменаційної комісії

Тетяна СЕМАШКО